

Eindexamenteksten anders bekeken

I Hoe zitten teksten in elkaar?

1. introductie onderwerp

Vraag: Wat is de kern van alinea 1?

Antwoord: link met titel en plaatje

Vraag: wat wordt er gezegd over X?

Let op: Cito helpt je op weg

1^e vraag is een open vraag:

Reden: titel is moeilijk

Antwoord: link titel + plaatje + info uit de vraag

2. argumenten

a. vóór

b. tegen

grote lijn → maar,
toch ← (tegenargument)

3. Expert

Wat zeggen ze?

Herkennen: NAAM in vraag

Tip: kijk tussen de aanhalingstekens!

4. Voorbeeld
(maken moeilijke
dingen gemakkelijk)

zien *dat* er een voorbeeld staat:
Gatenvraag op signaalwoorden: (*ainsi...*)

Namen

Plaatsen

Getallen

%

Data

Dubbele punt

verband / hoe verhoudt zich deze zin tot...

antwoord: Het ILLUSTREREERT (= voorbeeld)

ook *il appuie, il renforce*

voorbeeld gebruiken voor tekstbegrip:

vraag naar functie van Alinea:

alle voorbeeldantwoorden bij "verband"

il montre, décrire

"omgekeerde voorbeeldvraag":

*Dit is het voorbeeld. Wat wil de schrijver met het
voorbeeld laten zien?*

II Basis stappenplan met ABCD-vragen

1. Titel, plaatje, intro → grote lijn
2. Lees de vraag en streep in de tekst om welke alinea(s) of zin het gaat
Kijk nu of er nuttige informatie in de *vraag* staat
Nuttig = zegt iets voor over de inhoud van de tekst
of zegt wat je precies moet zoeken

wat willen ze weten? Wat voor soort vraag is het?

(is het een vraag uit sectie I of IV: doe wat daar staat)

3. Lees de tekst, streep **signaalwoorden** en : aan
4. Pindakaas antwoorden eruit! (eerst 3, daarom herken je dan vaak 4)
5. Hoe vaak komt 't antwoord voor?
Kloppen alle elementen (bij lange zinnen bijvoorbeeld)
Past het in de grote lijn? (voorbeeld van positief/negatief)

III Woorden die antwoorden fout maken

Let op de letterlijk genoemde woorden: ze maken antwoorden in 95 % van de gevallen fout. Die woorden van buiten leren is stap 1. Leren wat een vergelijkbaar geval is vormt stap 2. Niet iedereen ziet dat laatste maar de woorden die hier genoemd worden, van buiten leren is alvast nuttig.

Groep 1: woorden die geen nuance toelaten

ne...que   *le/la/les plus*

Groep 2: de stijgende/dalende lijn

Benoem hier alle woorden voor stijgen en dalen in antwoorden

de plus en plus

Groep 3: er zijn twee dingen, tekst zeg X en Y, antwoord zegt X meer dan Y

plus X que Y   *surtout*   *préférer*

speciaal geval: WAAROM in antwoord

(expliquer) pourquoi

Je moet de *reden* kunnen aanstrepen. "omdat" moet er bij staan

expliquer pourquoi, montrer pourquoi is meestal fout

IV Stappenplannen voor verschillende vraagsoorten

1. Beweringsvragen

Herkennen van de vraag: de antwoorden zijn genummerd: 1, 2, ..., ...

Lees *eerst* de antwoorden en streep je zoekterm aan:

- namen, plaatsen (eigennamen, bedrijven, merken, landen, steden)
- alles wat je in een cijfer kunt uitdrukken (de meerderheid, op jonge leeftijd: *la plupart, très jeune*) en tijdsaanduidingen (vandaag de dag, in het begin: *aujourd'hui, au début*)
- "internationale" woorden (discriminatie, autoriteit, informatica)

Heb je geen van bovenstaande drie punten, dan zoek je op het woord dat *ijj* herkent.

Let op: bij signaalwoorden staan antwoorden!

Kom je er echt niet meer uit? Slim gokken!

- Staan er woorden in de bewering die antwoorden fout maken?
- Past het in de grote lijn?

2. Gatenvraag op signaalwoorden/tekstverbanden

HERKENNEN: vragen waar de antwoorden uit 4 signaalwoorden bestaan. Kan een gatenvraag zijn, kan een vraag zijn "met welk woord kan zin beginnen".

De vraag "hoe verhoudt zich deze zin/alinea tot de vorige".

- a. Staat het antwoord voor voorbeeld erbij (zie sectie I). Zo ja, is het een voorbeeld? *Ainsi, par exemple (p.e.)*
- b. Is het een tegenstelling?
Tip: dat kun je meestal controleren met positief/negatief
- c. Als je met tip 1 en 2 nog geen antwoord hebt:

Vertaal (zo'n beetje) de zinnetje

Zet het signaalwoord ertussen. Klinkt het logisch?

Tip: kijk eerst of het een uitbreiding is, die is ook niet zo moeilijk

3. Echte gatenvragen

a. Lees tot het gat + 1 zin

b. Signaalwoorden: dus... reden voor het gat

Maar... tegengestelde van het gat

Bijvoorbeeld... voorbeeld voor het gat

...: na dubbele punt staat inhoud van het gat

Verwijswoorden: dit is... dan staat dus in de zin ervoor wat dit is

c. Positief/negatief (tegenstelling in vraag? 1 van de 2 is het antwoord)

Bijvoorbeeld: A leuk B kort C klein D groot. Dan gaat het tussen C en D

d. Gokken op de grote lijn

4. Open vragen

Voor alle open vragen geldt: besteed tijd aan het lezen van de vraag. Ga niet gelijk de tekst in!

Stap 1: leer ik nog iets nuttigs over de inhoud van de tekst?

Ze vertalen een moeilijke zin: «Qui a conçu le château de Chambord ?»

Staat er in de tekst wie het kasteel van Chambord heeft ontworpen?

Ze vertellen (een deel van) wat er in de alinea gebeurt.

Stap 2: wat willen ze weten? Hoe pak ik het slim aan?

Signaalwoorden

vraag: signaalwoord

waarom? reden, doel

noem 2/3 (de andere) opsomming

tegenspreken, kritiek tegenstelling

verandering tijd/tegenstelling

tijdsaanduiding tijd (bijvoorbeeld "wat is vandaag de dag...")

Stap 3: hoe moet ik het precies opschrijven? Is "nee" een optie? Zoniet, dan dus "ja"

Signaalwoorden

conclusie	* woord komt meerdere keren voor in lijst
bref	kortom
donc	dus
en clair	kortom
en effet	inderdaad
en résumé	samengevat
en somme	kortom, samengevat
finalement*	tenslotte
alors	dus <i>let op: heeft veel verschillende betekenissen</i>
voilà pourquoi	daarom, dat is omdat...

doel	
afin de	opdat
le but	het doel
l'objectif	het doel
pour que	opdat
sans que	zonder dat
de sorte que / en sorte que	opdat
pour + hele werkwoord	om te

gevolg	
ainsi*	zo, op die manier <i>let op : kan ook een voorbeeld zijn</i>
il en résulte que	daaruit volgt dat
le résultat	het resultaat
par conséquent	als gevolg

reden	
c'est pour cela que	het is daarom dat...
c'est pourquoi	het is daarom...
c'est que	dat is omdat...
car	want
en raison de	door, vanwege
parce que	omdat
puisque	aangezien
avant tout	voornamelijk
surtout	vooral <i>als wordt gevraagd naar de belangrijkste reden</i>
tel que	omdat
comme*	omdat

---

tegenstelling	
à l'inverse	omgekeerd
alors même que	hoewel, terwijl
alors que	terwijl <i>hij wil slagen terwijl hij niet werkt</i>
au contraire	daarentegen
bien que	hoewel
bien sûr	uiteraard <i>toegeving</i>
cependant	desalniettemin
certes	zeker <i>je hebt een punt als je zegt...</i>
contrairement	in tegenstelling tot
en contrepartie	integendeel
en fait	eigenlijk, in feite
en revanche	daarentegen
mais	maar
malgré	ondanks
malgré tout	toch
même si	zelfs als
néanmoins	desalniettemin
or	welnu <i>welnu, dat is dus niet zo</i>
par contre	daarentegen
le paradoxe	de tegenstelling
par ailleurs	daarentegen
pourtant	toch
quand même	toch
reste que	blijft het feit dat
toutefois	toch
tout en	terwijl <i>de regering verdient aan belasting op sigaretten terwijl ze tegen roken zijn</i>

uitbreiding	
ainsi que	net als <i>let op: kan ook een voorbeeld of een gevolg zijn</i>
aussi	ook
d'abord*	eerst <i>let op: kan ook een verandering in tijd zijn</i>
d'ailleurs	"en dan nog iets"
d'autant (plus) que	des te meer omdat
d'une part... d'autre part	enerzijds, anderzijds
de même	op dezelfde manier
également	ook, eveneens
en outre	bovendien

en plus / de plus	bovendien
Enfin	ten slotte
ensuite*	bovendien <i>let op: kan ook een verandering in tijd zijn</i>
et puis*	en toen <i>let op: kan ook een verandering in tijd zijn</i>
Même	zelfs <i>même Pierre dit = zelfs Piet zegt...</i>
sinon*	overigens <i>let op: kan ook een voorwaarde zijn</i>

verandering in tijd	
à l'avenir	in de toekomst
à l'époque	destijds
à l'origine	oorspronkelijk
à partir de	vanaf
aujourd'hui	vandaag de dag
auparavant	vooraf, van tevoren
autrefois	vroeger
Avant	voorheen
d'abord*	eerst <i>let op: kan ook uitbreiding/opsomming zijn</i>
de nos jours	tegenwoordig
Depuis	sinds <i>je vis à nederweert depuis 5 ans = ik woon al 5 jaar in nederweert</i>
Dès	vanaf, zodra
désormais	voortaan
ensuite*	vervolgens <i>let op: kan ook een uitbreiding/opsomming zijn</i>
et puis	en toen <i>let op: kan ook een uitbreiding/opsomming zijn</i>
Hier	gisteren
Lorsque	toen, zodra
maintenant	nu
pendant	tijdens
pour l'instant	nu, momenteel
Puis	toen
tandis que	sinds, terwijl
Toujours	altijd, nog steeds
jusqu'à	totdat
il y a + tijdsaanduiding	... geleden <i>il y a dix ans = tien jaar geleden</i>

voorbeeld	
ainsi*	zo <i>let op : kan ook een gevolg zijn</i>
Comme	zoals
par exemple	bijvoorbeeld

voorwaarde	
à condition que	op voorwaarde dat
grâce à	dankzij
Malgré	ondanks
sinon*	zo niet <i>let op : kan ook een uitbreiding/opsomming zijn</i>
Quand	wanneer

instinkers in de antwoorden	
à tout prix	tot elke prijs
de moins en moins	minder en minder
de plus en plus	meer en meer
expliquer pourquoi	verklaren waarom
le / la / les plus	het meest
surtout	vooral
plus X que Y	meer X dan Y
préférer *	de voorkeur geven aan
trop	te

listige ontkenningen	
ne... que	slechts, alleen maar
loin de	verre van
ne cesser de	niet stoppen met
pas mal de	best veel